

Recenzja

**dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego dr Ewy
Wycinki sformułowana w celu przeprowadzenia postępowania
habilitacyjnego w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie
ekonomia**

W postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia ubiegająca się o ten stopień dr Ewa Wycinka dostarczyła do oceny: kopię dyplomu potwierdzającego uzyskanie stopnia doktora, autoreferat przedstawiający opis dorobku i osiągnięć naukowych w języku polskim i angielskim, wykaz opublikowanych prac naukowych, oświadczenia współautorów publikacji i wnioski o przeprowadzenie postępowania wraz z załącznikami w formie elektronicznej.

Najważniejszym osiągnięciem naukowym wskazanym przez kandydatkę jest jednotematyczny cykl publikacji stanowiącej osiągnięcie wynikające z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2017 poz. 1789). Cykl ten – zgodnie z wymogami określonymi w ustawie – powinien stanowić znaczny wkład autorki w rozwój dyscypliny ekonomia.

Aktualnie dr Ewa Wycinka jest zatrudniona w Uniwersytecie Gdańskim (od 1999 r.) na Wydziale Zarządzania w Katedrze Statystyki od 2006 roku na stanowisku adiunkta. W latach 2010-2012 była również zatrudniona na stanowisku adiunkta w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku. Kandydatka w 1999 roku ukończyła studia magisterskie na kierunku Informatyka i Ekonometria w Uniwersytecie Gdańskim w zakresie statystyki ubezpieczeniowej, a w 2001 roku studia magisterskie na kierunku Prawo również w Uniwersytecie Gdańskim. W roku 2006 kandydatka uzyskała stopień doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia w Uniwersytecie Gdańskim. Tytuł pracy doktorskiej: *Wpływ rozwoju metod aktuarialnych na ewolucję ubezpieczeń na życie.*

Wydział Zarządzania - 2010 Uniwersytet Gdański	
Wpł. dn.	2020 -01- 14
Nr ewid.	261.22

[Signature]

Dr Ewa Wycinka w swoim dorobku naukowym posiada 51 publikacji naukowych z tego 40 powstało po uzyskaniu stopnia doktora, 2 w języku angielskim za granicą z listy JCR. Łączna liczba punktów MNiSW – po uzyskaniu stopnia doktora – wynosi 375, a sumaryczny impakt factor 1,021. Indeks Hirscha według bazy WoS wynosi 1 (4 według Google Scholar, 5 według Publish or Perish). Liczba cytowań według WoS wynosi 1 (24 według Google Scholar, 41 według Publish or Perish). Powyższe ilościowe zestawienie przedstawiam na podstawie autoreferatu kandydatki (brak zwyczajowego załączenia oceny bibliometrycznej wykonanej przez bibliotekę Uniwersytetu Gdańskiego).

Ocena najważniejszego osiągnięcia naukowego

Modele zdarzeń konkurujących i ich zastosowania do badania ryzyka niespełnienia zobowiązań to tytuł jednotematycznego cyklu publikacji wskazanego przez dr Ewę Wycinkę jako wkład w rozwój nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia. W skład tego cyklu wchodzi monografia jej autorstwa oraz 5 publikacji naukowych w czasopismach i 1 rozdział w monografii (4 samodzielne i 2 współautorstwo). Wśród nich są: 3 publikacje w czasopismach w języku angielskim wydane w Polsce (*Ekonometria* – 14 pkt, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu – 10 pkt i *Statistics in Transition* wydawane wspólnie przez PTS i GUS – 15 pkt) i 2 publikacje w czasopiśmie *Problemy Zarządzania* – 11+11 pkt oraz rozdział w monografii w języku angielskim wyd. Springer – 15 pkt.

Zainteresowania naukowe habilitantki jednoznacznie można określić jako skoncentrowane wokół zastosowania bardzo złożonych metod ilościowych głównie do oceny wzajemnych zależności z uwzględnieniem ryzyka niewypłacalności pożyczkobiorców. Tytuł monografii jej autorstwa to: *Modele zdarzeń konkurujących i ich zastosowania w ocenie ryzyka niewypłacalności pożyczkobiorcy* (Wyd. Uniwersytet Gdański, 2019, s. 269) jest zobowiązujący. Spis treści (jego struktura) w pełni odpowiada oczekiwaniom w tym zakresie.

Monografia ta ma istotne walory poznawczo-aplikacyjne. Po pierwsze wpisuje się w rozwijający się w Polsce sektor finansów alternatywnych z uwagi na przedmiot badawczy, czyli pożyczki społecznościowe. Albowiem banki nie są konkurencyjne w wykorzystaniu profilu klienta cyfrowego. Transakcje odbywające się za pośrednictwem odpowiednich platform internetowych zaspokajają potrzeby klientów w zakresie wygodnych i sprawnie

2

przeprowadzonych transakcji opartych na zaufaniu pożyczkodawcy do pożyczkobiorcy. Dlatego ważne są – realizowane przez habilitantkę – badania ryzyka niewypłacalności pożyczkobiorcy na bazie modeli niewypłacalności. Po drugie *prawidłowości dotyczące kształtowania się niewypłacalności pożyczkobiorców pożyczek społecznościowych mogą dać nową wiedzę o ryzyku niewypłacalności wśród klientów innych instytucji finansowych w tym banków*. Z punktu widzenia metodycznego, monografia właściwie systematyzuje złożoną problematykę dotyczącą niezależnych zdarzeń konkurujących, co jest istotne w aspekcie dotychczasowej literatury przedmiotu.

Celem monografii (a zarazem jednotematycznego cyklu publikacji wskazanego przez habilitantkę) jest *wskazanie metod odpowiednich do modelowania czasów trwania do wystąpienia niezależnych zdarzeń konkurujących oraz ocena przydatności tych metod do badania ryzyka niewypłacalności pożyczkobiorcy*. Jednocześnie zostały sformułowane 4 cele szczegółowe, a jednym z nich jest: *empiryczna weryfikacja przydatności zaprezentowanych metod zdarzeń konkurujących w ocenie niewypłacalności kredytobiorców i pożyczkobiorców z uwzględnieniem umów długoterminowych* (takie umowy są nowością w dotychczasowych badaniach). Habilitantka potwierdziła w swoich badaniach 4 wcześniej (we wstępie) sformułowane hipotezy badawcze, m.in. stwierdziła, iż *ryzyko niewypłacalności i ryzyko wcześniejszej spłaty są zdarzeniami konkurującymi i konstrukcja modeli czasu trwania do wystąpienia niewypłacalności wymaga uwzględnienia rozkładu czasu do wystąpienia wcześniejszej spłaty*.

Dr Ewa Wycinka swoją monografię podzieliła na część teoretyczną (rozdziały 1-3) i część empiryczną (rozdziały 4-6). W dominującej części teoretycznej zaprezentowała: probabilistyczne ujęcie czasu, modele czasu trwania do wystąpienia pojedynczego zdarzenia oraz modele czasu trwania do wystąpienia pierwszego ze zdarzeń konkurujących (s. 11-123). W tej części przedstawiła *aparatus pojęciowy i metodyczny*, ale znaczenia niektórych pojęć trzeba szukać w całej pracy lub są nie w pełni wyjaśnione np. semiparametryczny model (*semi* z łącz. oznacza pół, ten przedrostek jest znany w przypadku semiwariancji, gdy rozkład wartości jest symetryczny to 2 semiwariancje stanowią wariancję, a jaka jest interpretacja w przypadku modelu semiparametrycznego?).

W mojej opinii, z uwagi na relatywnie mniej znane pojęcia wśród ekonomistów (hermetyczny język) związane z tymi przedstawionymi modelami można było ten aparat pojęciowo-metodyczny zaprezentować w sposób bardziej zwarty i przejrzysty.

W części empirycznej (s. 124 – 198) habilitantka zaprezentowała problematykę: ryzyka niewypłacalności pożyczkobiorcy i ryzyko wcześniejszej spłaty jako zdarzenia konkurujące, przygotowanie zmiennych objaśniających do budowy semiparametrycznych modeli zdarzeń konkurujących, a także modele semiparametryczne ryzyka niewypłacalności przy uwzględnieniu ryzyka wcześniejszej spłaty jako zdarzenia konkurującego. Habilitantka podejmując się wykonania powyższych badań musiała zebrać liczne jawne i ogólnodostępne dane o pożyczkobiorcach platformy pożyczek społecznościowych. Ponadto przestrzegając zasadę ciągłości nauki zaprezentowała dotychczasowe badania związane ze stosowanymi modelami na bazie studiowanej literatury.

Treść podsumowania (s. 199-203) jest częściowo zbieżna ze wstępem i koncentruje się na ogólnej problematyce zastosowań modeli proponowanych w badaniach empirycznych. Skupia się na potwierdzeniu realizacji celów i hipotez badawczych. Natomiast brak jest szerszych wniosków bezpośrednio związanych z przedmiotem badań, czyli ryzyka niewypłacalności pożyczkobiorcy i ryzyka wcześniejszej spłaty. Częstkowe wnioski znajdują się w części empirycznej pracy, ale są rozproszone. Ich podsumowanie uczyniłoby pracę bardziej komunikatywną zwłaszcza w *wykorzystaniu przez inwestorów* - jak sugeruje sama autorka – *którzy występują w roli pożyczkodawców na platformach pożyczek społecznościowych, jak też przez instytucje finansowe oferujące kredyty bądź pożyczki*.

Cenne dla czytelnika są liczne tablice i wykresy oraz załączniki, a także wykorzystanie 230 pozycji literatury głównie zagranicznej.

Dr Ewa Wycinka w swoim autoreferacie wymienia w zakresie teoretyczno-empirycznym najważniejsze osiągnięcia badawcze w jednotematycznym cyklu publikacji mających wpływ na rozwój dyscypliny naukowej ekonomia. Za wkład dr Ewy Wycinki do rozwoju dyscypliny ekonomia w zakresie badań nad modelami czasów do wystąpienia niewypłacalności należy uznać propozycje wykorzystania subdystrybuant rozkładów jako modeli zdarzeń konkurujących. Ponadto zastosowała do badania ryzyka niewypłacalności kredytobiorcy model proporcjonalnych hazardów semirozkładów Fine-Graya.

W mojej opinii recenzowana monografia należy do prac metodycznych relatywnie trudnych, a bardzo ważny i coraz bardziej popularny przedmiot badań (pożyczka społecznościowa) służył do weryfikacji empirycznej proponowanych modeli zdarzeń konkurujących.

Ocena pozostałych osiągnięć naukowych

Dr Ewa Wycinka pozostałe osiągnięcia naukowe po uzyskaniu stopnia doktora zakwalifikowała do 3 nurtów. Pierwszy nurt to *analiza ubezpieczeń gospodarczych* z uwzględnieniem statystycznych analiz ryzyka gospodarczego, w ramach którego kandydatka opublikowała 20 artykułów w tym 3 samodzielnie w czasopismach naukowych i rozdziałach w monografiach. Były to wydawnictwa głównie: Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, a także czasopisma: *Wiadomości Ubezpieczeniowe* i *Wiadomości Statystyczne* (7 publikacji) oraz Wyd. Dom Organizatora (1 publikacja) i *Acta Universitatis Łodziensis, Folia Oeconomica* (1 publikacja).

Drugi nurt badawczy to *analiza ryzyka wyjścia z bezrobocia* składający się z 4 artykułów w tym 1 samodzielny. Zostały one opublikowane w wydawnictwach uczelnianych (Uniwersytet Gdański i Łódzki, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu).

Trzeci nurt badawczy to *statystyczna analiza ryzyka*, w ramach którego powstały 3 artykuły (współautorstwo). Jeden z nich został opublikowany w Wyd. Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku. Natomiast pozostałe 2 były wynikiem współpracy z Gdańskim Uniwersytetem Medycznym i zostały opublikowane w języku angielskim w czasopismach z listy JCR (IF 0,621 i IF 0,4).

Kandydatka wykonała 7 recenzji publikacji dla czasopism naukowych (5 w języku angielskim), w tym 4 dla czasopism z listy JCR oraz 3 dla czasopism z listy B MNiSW. Wygłosiła jako autor lub współautor 40 opublikowanych referatów na 36 konferencjach naukowych krajowych i o charakterze międzynarodowym oraz na 1 konferencji za granicą i na 3 krajowych seminariach naukowych (15 referatów było w języku angielskim).

Ocena działalności dydaktycznej

Dr Ewa Wycinka działalność dydaktyczną prowadziła od 1999 roku (z 22 różnych przedmiotów) dla studentów głównie Uniwersytetu Gdańskiego, a także Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku, Wyższej Szkoły Zarządzania w Gdańsku i Uniwersytetu Szczecińskiego (studia podyplomowe). Były to zajęcia – powiązane z jej aktywnością naukową – dla studentów wszystkich stopni studiów: licencjackich, magisterskich, podyplomowych i doktoranckich. W

ramach programu Erasmus i Erasmus+ prowadziła na uniwersytetach we Włoszech 2 wykłady (2010 i 2017 r.).

Była promotorem 51 prac licencjackich i 24 magisterskich (1 z nich uzyskała Nagrodę Rektora Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku), a recenzowała 8 prac licencjackich. Była promotorem pomocniczym w 2 doktoratach na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego. Uczestniczyła w przygotowaniu programów studiów i sylabusów oraz w uruchomieniu studiów podyplomowych *Organizacji Badań i Analizy Danych* w Uniwersytecie Gdańskim i kierunku *Ubezpieczenia – studia interdyscyplinarne* w Uniwersytecie Gdańskim.

Odbyła w marcu 2012 roku staż w New York University polegający na uczestnictwie w wykładach i dyskusjach w ramach seminarium.

Ocena działalności organizacyjnej

Dr Ewa Wycinka w latach 2012-2016 pełniła funkcję prodziekana ds. studenckich i współpracy zagranicznej oraz funkcję wydziałowego koordynatora programu Erasmus na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego. Była i jest członkinią: Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej (2012-2014), Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów (od 2012), Komisji Dyscyplinarnej ds. Doktorantów (od 2012) na Uniwersytecie Gdańskim. Prowadziła szkolenia dla pracowników naukowo-dydaktycznych i konsultacje z zakresu wykorzystania metod ilościowych w działalności gospodarczej.

Za swoją aktywność na rzecz środowiska akademickiego kandydatka otrzymała Nagrodę Rektora II stopnia (2016 r.) i medal Komisji Edukacji Narodowej (2010 r.).

Konkluzja

Kandydatka wykazała się zróżnicowaną aktywnością naukową i dydaktyczną w Uniwersytecie Gdańskim i poza nim, a także prowadziła skuteczną działalność organizacyjną na rzecz środowiska Uniwersytetu Gdańskiego i współpracowała z praktyką gospodarczą.

Dr Ewa Wycinka ubiegająca się o nadanie stopnia doktora habilitowanego spełnia wymagania określone w ustawie o stopniach i tytule naukowym. Kandydatka posiada osiągnięcia naukowe i wkład do rozwoju dyscypliny ekonomia wskazany w niniejszej recenzji.

Niezależnie od uwag zawartych w recenzji – a wskazanie ich traktuję jako obowiązek recenzenta – całokształt jej dorobku naukowego oceniam jako bardzo wartościowy. Szczególnie jej monografia stanowi cenną pozycję literatury w aspekcie możliwości wykorzystania metod ilościowych na rynkach finansowych.

W konkluzji popieram wniosek dr Ewy Wycinki w sprawie nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dyscyplinie ekonomia.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'E. S. Mroka', written in a cursive style.